

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Борис П. Николов

Ръководител на Българска орнитологическа централа
в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН

на научно-изследователската дейност на д-р Светла Йорданова Далакчиева

единствен кандидат в обявения от Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас в ДВ бр. 56 от 11.07.2017 конкурс за академичната длъжност 'доцент' в област на висше образование „Природни науки, математика и информатика“, професионално направление 4.3. Биологически науки и научна специалност 01.06.02 „Зоология“

Образование и професионален опит

Д-р Светла Далакчиева е родена през 1975 г. в София. Завършва Първа английска езикова гимназия през 1994 г., след което следват пет години висше образование в Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Демонстрира дълбоки интереси в областта на орнитологията отрано, посещавайки Школата по орнитология и природозащита към Българската орнитологическа централа, тогава в рамките на Института по зоология при БАН. На орнитологична тематика впоследствие са нейната дипломна работа за ОКС „магистър“ по специалност „Зоология на гръбначните животни и антропология“ – защитена с отличен през 1999 г., както и дисертацията за ОНС „доктор“, защитена успешно през 2004 г. в Института по зоология при БАН. През 2002 год. получава наградата на БАН за най-млади учени до 30 години в раздел биологични науки.

В продължение на 15 години (1996-2010 г.) работи в Института по зоология при БАН, „йерархично израствайки“ от технически помощник, през специалист-биолог до научен сътрудник I-ва степен. От 2010 г. живее в гр. Бургас и започва работа като главен уредник, а година по-късно – като главен асистент на природонаучната експозиция на Регионалния исторически музей. От 2017 г. е хоноруван преподавател в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, където има разработени четири лекционни курса („Екология“, „Дендрология“, „Орнитология“ и „Защитени видове и местообитания“), като вече е водила лекции по два от тях.

Основни направления в изследователската работа на кандидата и най-важни научни приноси

Основните научни интереси на д-р Светла Далакчиева са в областта на фаунистиката, гнездовата биология на конзервационно значими видове, екологията (мониторингови проучвания) и др. По-голямата част от научните приноси на кандидата имат фундаментален, а една част от тях – и научно-приложен характер.

Изразени фаунистични приноси са установяването на два нови вида за българската орнитофауна – кралчев певец (*Phylloscopus proregulus*) и жълтоклюн щъркел (*Mycteria ibis*). Регистрирани са и първите в страната хибриди между селската (*Hirundo rustica*) и градската лястовица (*Delichon urbicum*). Фаунистичен принос има и в други организмови групи, освен птиците – съобщени са първите сведения за разпространението на голямата водоплавка (*Lethocerus patruelis*) по южното черноморско крайбрежие в България.

Кандидатът има значими приноси и при провеждането на дългогодишни мониторингови проучвания, каквито са рядкост у нас. Част от резултатите за 40 вида

дъждосвирцоподобни (Charadriiformes) и 26 вида гъскоподобни (Anseriformes) птици във влажните зони край град София са обобщени съответно в статия и научна книга. Установени са сроковете на пролетната и есенната миграция, динамиката в числеността и водоемите от първостепенно значение за тези видове. Изследванията върху формирането на нощувки от няколко вида вранови птици в големите паркове на София са от значение при евентуално набелязване на мерки за минимизиране на конфликтите човек-птица в градска среда, възникнали вследствие на звуково и фекално замърсяване от страна на птиците.

С голяма важност са публикациите за редица видове с висока конзервационна значимост. Такива са видовете очерци за шест вида дъждосвирци в новото издание на Червена книга на България, публикации за (1) разпространението, размножаването и храненето на розовия скорец (*Pastor roseus*) в България, (2) обобщаваща данни за тънкоклюния свирец (*Numenius tenuirostris*) – критично застрашен, а според редица учени вече изчезнал вид в световен мащаб, (3) статии, систематизиращи наличната информация за статута на редица видове в страната – малък свирец (*N. phaeopus*), златиста булка (*Pluvialis apricaria*), чайка буревестница (*Larus canus*), среден нирец (*Mergus serrator*) и др.

Своеобразно продължение на изследванията върху дъждосвирцоподобни птици във връзка с дисертацията за ОНС „доктор“ са последващите проучвания върху гнездовата биология и по-специално нидология на някои видове от същата група птици (кокилобегач *Himantopus himantopus*).

Рядкост за нашата орнитологична наука са и изследвания като това върху тръстикова овесарка (*Emberiza schoeniclus*), при която се дискутира подвидова принадлежност на индивидите в страната по време на миграция и зимуване въз основа на редица морфометрични и физиологични показатели.

Значимост на получените резултати

Представени са 31 публикации за настоящия конкурс. От тях 22 са на чужд език, а в девет д-р Светла Далакчиева е първи или самостоятелен автор. Въпреки, че само две от статиите са публикувани в международни научни списания с IF, сред останалите международни списания осем са международно разпознаваеми в областта на орнитологията, други три са от по-общ национален и регионален характер и едно списание е специализирано в друга област (информационни технологии). Посочени са 89 цитата, с *h*-индекс = 4 (по Google Scholar). Д-р Светла Далакчиева е автор или съавтор на девет научни книги.

От приложената справка се вижда, че кандидатът покрива всички задължителни минимални изисквания по отношение на наукометрични критерии за заемане на академична длъжност „доцент“, приети от Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

Бележки по представените материали

Документацията е надлежно изготвена съгласно Правилника за условията и реда на придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. В списъка с научните проекти е допуснато повторение на един проект на две места (номера 11 и 19), следва да остане в една от двете категории.

Заключение

Д-р Светла Далакчиева има ясно очертан профил на своята научноизследователска работа в областта на фаунистиката, биологията и екологията на редица видове птици, много от които са с висока конзервационна значимост. Показан е солиден опит и като ръководител, старши експерт и участник в 20 научно-изследователски проекта. Има участие в 12 научни форума у нас и в чужбина. Налице са и нужните умения и подход за работа в екип, както и опит в обучението на млади хора (била е ментор на трима студенти от два университета по програмата „Студентски практики“ на МОН). Разработени са четири лекционни курса, които са залегнали вече в учебната програма на Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

Всичко гореизложено ми дава основание да предложа на научното жури да избере гл. ас. д-р Светла Йорданова Далакчиева за „доцент“ по Професионално направление 4.3. „Биологически науки“, научна специалност 01.06.02 зоология, за нуждите на катедра „Екология и опазване на околната среда“ към Факултета по природни науки на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас.

15.11.2017 г.
София

Автор на становището:

/доц. д-р Борис П. Николов/